

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH**

PHẠM HỒNG ÁNH

**HOÀN THIỆN CÔNG TÁC QUẢN LÝ THU BẢO HIỂM
XÃ HỘI KHỎI NGOÀI QUỐC DOANH Ở TỈNH BẮC NINH**

**Chuyên ngành: Quản lý kinh tế
Mã số: 60.34.04.10**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: TS. BÙI ĐÌNH HOÀ

Thái Nguyên, năm 2013

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan luận văn này do chính tôi thực hiện, dưới sự hướng dẫn khoa học của TS. Bùi Đình Hòa, số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này hoàn toàn trung thực và chưa được sử dụng để bảo vệ bất kỳ một công trình khoa học nào khác; các thông tin, tài liệu trích dẫn trong luận văn đã được chỉ rõ nguồn gốc. Mọi sự giúp đỡ cho việc hoàn thành luận văn đều đã được cảm ơn. Nếu sai tôi xin chịu mọi trách nhiệm.

Bắc Ninh, ngày 09 tháng 8 năm 2013

Học viên

Phạm Hồng Ánh

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành luận văn này, tôi xin chân thành cảm ơn Ban Giám hiệu, Phòng quản lý đào tạo sau Đại học, cùng các thầy, cô giáo trong trường Đại học Kinh tế và Quản trị kinh doanh Thái Nguyên đã tận tình giúp đỡ, tạo mọi điều kiện cho tôi trong quá trình học tập và thực hiện đề tài.

Đặc biệt xin chân thành cảm ơn **TS. Bùi Đình Hoà** đã trực tiếp hướng dẫn, chỉ bảo tận tình và đóng góp nhiều ý kiến quý báu, giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn tốt nghiệp.

Tôi xin chân thành cảm ơn lãnh đạo, cán bộ Bảo hiểm xã hội tỉnh Bắc Ninh, phòng Tổng hợp Cục thống kê tỉnh Bắc Ninh đã tạo mọi điều kiện giúp đỡ cho tôi hoàn thành luận văn này.

Cuối cùng tôi xin chân thành cảm ơn cơ quan, gia đình, bạn bè, đồng nghiệp động viên, giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn này.

Bắc Ninh, ngày 09 tháng 8 năm 2013

Tác giả luận văn

Phạm Hồng Ánh

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC BẢNG	viii
DANH MỤC CÁC HÌNH, SƠ ĐỒ, BIỂU ĐỒ	ix
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài.....	1
2. Mục tiêu nghiên cứu	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	2
4. Những đóng góp mới của luận văn.....	3
5. Kết cấu của luận văn.....	3
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN CÔNG TÁC QUẢN LÝ THU BHXH KHU VỰC KINH TẾ NGOÀI QUỐC DOANH	4
1.1. Vài nét về doanh nghiệp ngoài quốc doanh.....	4
1.1.1. Khái niệm và thành phần của khu vực kinh tế ngoài quốc doanh.....	4
1.1.2. Đặc điểm chung của khu vực kinh tế ngoài quốc doanh.....	4
1.1.3. Vai trò của khu vực KTNQD đối với nền kinh tế quốc dân.....	6
1.2. Khái quát về bảo hiểm xã hội.....	9
1.2.1. Sơ lược sự ra đời và lịch sử phát triển của BHXH.....	9
1.2.2. Bản chất và chức năng của bảo hiểm xã hội.....	12
1.2.3. Vai trò của BHXH.....	14
1.2.4. Hệ thống các chế độ, bảo hiểm xã hội	16
1.2.5. Những vấn đề cơ bản về quản lý thu bảo hiểm xã hội.....	18
1.3. Bảo hiểm xã hội đối với khu vực kinh tế ngoài quốc doanh.....	22
1.3.1. Vai trò của BHXH đối với khu vực kinh tế ngoài quốc doanh	22
1.3.2. Cơ sở thực hiện chính sách BHXH đối với khu vực KTNQD.....	26

1.4. Sự chỉ đạo của BHXH Việt Nam đối với DNNQD về việc thực hiện chính sách BHXH.....	31
1.5. Cơ sở thực tiễn về công tác thu BHXH khối DNNQD.....	32
1.5.1. Kinh nghiệm ở một số nước trên thế giới.....	32
1.5.2. Kinh nghiệm ở một số địa phương trong nước.....	35
1.5.3. Một số bài học rút ra từ nghiên cứu lý luận và thực tiễn.....	37
Chương 2: PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU.....	38
2.1. Các câu hỏi đặt ra cần nghiên cứu.....	38
2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	38
2.2.1. Phương pháp thu thập số liệu.....	38
2.2.2. Phương pháp phân tích số liệu.....	38
2.3. Khung phân tích.....	39
2.4. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu.....	40
Chương 3: THỰC TRẠNG CÔNG TÁC QUẢN LÝ THU BẢO HIỂM XÃ HỘI KHU VỰC KINH TẾ NGOÀI QUỐC DOANH Ở TỈNH BẮC NINH.....	44
3.1. Khái quát về tình hình kinh tế - xã hội tỉnh Bắc Ninh.....	44
3.1.1. Đặc điểm về tự nhiên và dân số.....	44
3.1.2. Đặc điểm về văn hoá, xã hội.....	44
3.1.3. Tình hình phát triển kinh tế của tỉnh Bắc Ninh những năm qua.....	45
3.1.4. Khái quát tình hình các doanh nghiệp NQD ở tỉnh Bắc Ninh.....	46
3.1.5. Ảnh hưởng của điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội đến công tác quản lý thu BHXH khối NQD ở tỉnh Bắc Ninh.....	47
3.2. Tổ chức hệ thống BHXH tỉnh Bắc Ninh.....	47
3.2.1. Khái quát sự hình thành và phát triển.....	48
3.2.2. Chức năng, nhiệm vụ của BHXH tỉnh Bắc Ninh.....	51
3.2.3. Cơ cấu tổ chức bộ máy quản lý của BHXH tỉnh Bắc Ninh.....	51

3.3. Tình hình thực hiện chính sách thu BHXH ở khu vực KTNQD tỉnh Bắc Ninh	52
3.3.1. Quản lý, mở rộng đối tượng tham gia BHXH	53
3.3.2. Quản lý số tiền thu bảo hiểm xã hội.....	58
3.4. Những nhân tố ảnh hưởng đến công tác thu BHXH khối NQD.....	61
3.4.1. Nhận thức của đối tượng tham gia về chính sách BHXH.....	61
3.4.2. Cơ chế quản lý thu BHXH bắt buộc	62
3.4.3. Phương thức, quy trình quản lý thu BHXH bắt buộc	64
3.4.4. Tổ chức bộ máy thực hiện quản lý thu BHXH	65
3.4.5. Phối hợp trong công tác quản lý thu BHXH.....	66
3.4.6. Ứng dụng công nghệ thông tin trong quản lý thu BHXH.....	68
3.5. Những thành tựu đạt được và những vấn đề còn tồn tại	69
3.5.1. Thành tựu	69
3.5.2. Những vấn đề còn tồn tại	70
3.5.3. Nguyên nhân tồn tại	72
Chương 4: NHỮNG GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN CÔNG TÁC QUẢN LÝ THU BẢO HIỂM XÃ HỘI KHU VỰC KINH TẾ NGOÀI QUỐC DOANH Ở TỈNH BẮC NINH.....	79
4.1. Định hướng hoàn thiện công tác quản lý thu BHXH Việt Nam và kế hoạch triển khai của BHXH tỉnh Bắc Ninh đến năm 2015.....	79
4.1.1. Định hướng hoạt động và hoàn thiện công tác quản lý thu của BHXH Việt Nam đến năm 2015.	79
4.1.2. Kế hoạch triển khai thực hiện quản lý thu của BHXH tỉnh Bắc Ninh đến năm 2015	82
4.1.3. Dự báo kế hoạch thu BHXH trên địa bàn tỉnh Bắc Ninh từ 2013 đến năm 2015	85
4.2. Một số giải pháp hoàn thiện công tác quản lý thu BHXH cho khu vực KTNQD trên địa bàn tỉnh Bắc Ninh	86

4.2.1. Giải pháp chung cho khu vực KTNQD.....	86
4.2.2. Giải pháp cụ thể cho khu vực KTNQD trên địa bàn tỉnh Bắc Ninh.....	93
4.3. Một số kiến nghị.....	107
4.3.1. Kiến nghị đối với Nhà nước.....	107
4.3.2. Kiến nghị đối với BHXH tỉnh Bắc Ninh.....	109
4.3.3. Kiến nghị đối với các đơn vị ngoài quốc doanh.....	109
4.3.4. Kiến nghị với Bảo hiểm xã hội Việt Nam.....	110
4.3.5. Đối với tỉnh Bắc Ninh.....	110
KẾT LUẬN	112
TÀI LIỆU THAM KHẢO	114

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

1. ASXH: : An sinh xã hội
2. BHXH : Bảo hiểm xã hội
3. BHTN : Bảo hiểm thất nghiệp
4. BHYT : Bảo hiểm y tế
5. DNNQD : Doanh nghiệp ngoài quốc doanh
6. DN : Doanh nghiệp
7. KTNQD : Kinh tế ngoài quốc doanh
8. NLĐ : Người lao động
9. SDLĐ : Sử dụng lao động
10. TBXH : Thương binh xã hội
11. TNLĐ-BNN : Tai nạn lao động – Bệnh nghề nghiệp.
12. QH : Quốc hội

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 3.1: Số doanh nghiệp đang hoạt động sản xuất kinh doanh tại thời điểm 31/12 năm 2012 theo loại hình doanh nghiệp.....	46
Bảng 3.2: Tổng số lao động trong các doanh nghiệp tại thời điểm 31/12 năm 2012 theo loại hình doanh nghiệp	46
Bảng 3.3: Số đơn vị NQD tham gia BHXH.....	54
Bảng 3.4: Lao động trong các doanh nghiệp NQD tham gia BHXH.....	56
Bảng 3.5: Số thu BHXH trong các doanh nghiệp ngoài quốc doanh	58
Bảng 3.6: Số tiền nợ BHXH của các doanh nghiệp NQD.....	59
Bảng 4.1: Dự báo kế hoạch thu BHXH khu vực NQD trên địa bàn tỉnh Bắc Ninh giai đoạn 2013-2015	85

DANH MỤC CÁC HÌNH, SƠ ĐỒ, BIỂU ĐỒ

Hình 1.1: Nội dung quản lý thu BHXH theo mô hình chuỗi giá trị.....	20
Hình 3.1: Tỷ lệ các nguồn tìm hiểu thông tin về chế độ, chính sách BHXH của người lao động và người sử dụng lao động	62
Hình 3.2: Tỷ lệ các nguồn tìm hiểu thông tin về chế độ, chính sách BHXH của người lao động và người sử dụng lao động	64
Hình 3.3: Tỷ lệ đánh giá của người lao động và người sử dụng lao động về trách nhiệm và thái độ phục vụ của cán bộ thu BHXH.	66
Sơ đồ 1.1: Quy trình quản lý thu BHXH bắt buộc.....	21
Sơ đồ 2.1 : Khung phân tích.....	40
Sơ đồ 3.1: Cơ cấu tổ chức quản lý của BHXH tỉnh Bắc Ninh.....	50
Biểu đồ 3.1: Đơn vị sử dụng lao động khu vực NQD tham gia BHXH	55
Biểu đồ 3.2: Lao động trong các doanh nghiệp NQD tham gia BHXH	57